Aan de slag met de Omgevingswet

Het projectbesluit uit de Omgevingswet: een kennismaking

Nicoline van den Heuvel

Programma 'Aan de Slag met de Omgevingswet'

Maart 2019

Inhoud

1. Wat is het projectbesluit/de projectprocedure?

2. Hoe hangt het projectbesluit samen met
   a) andere instrumenten uit de Omgevingswet?
   b) het Digitale Stelsel voor de Omgevingswet (DSO)?
   c) het anders werken onder de Omgevingswet?

3. Wat is er anders t.o.v. huidige regelgeving?

4. Hoe kan ik me voorbereiden op het projectbesluit?

Aan de slag met de Omgevingswet

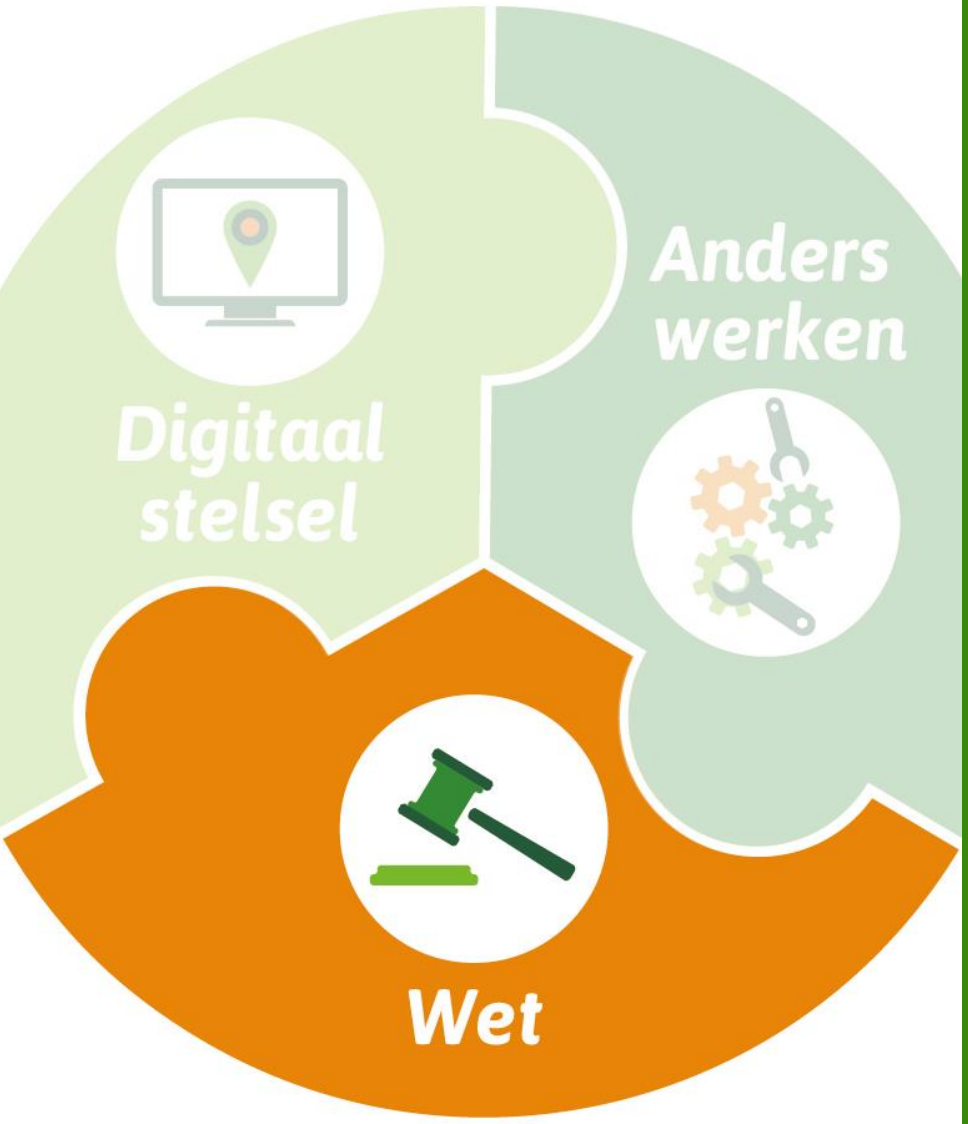

1) Wat is het projectbesluit?

Wat is het projectbesluit?

Het projectbesluit maakt projecten met een publiek

nationaal, provinciaal of waterschapsbelang mogelijk

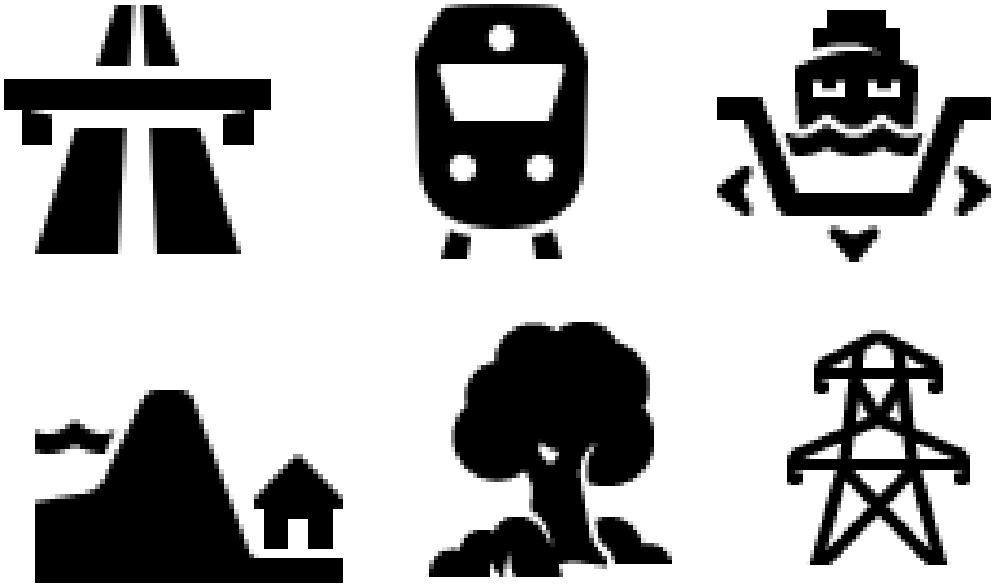

Projectbesluit vervangt.....

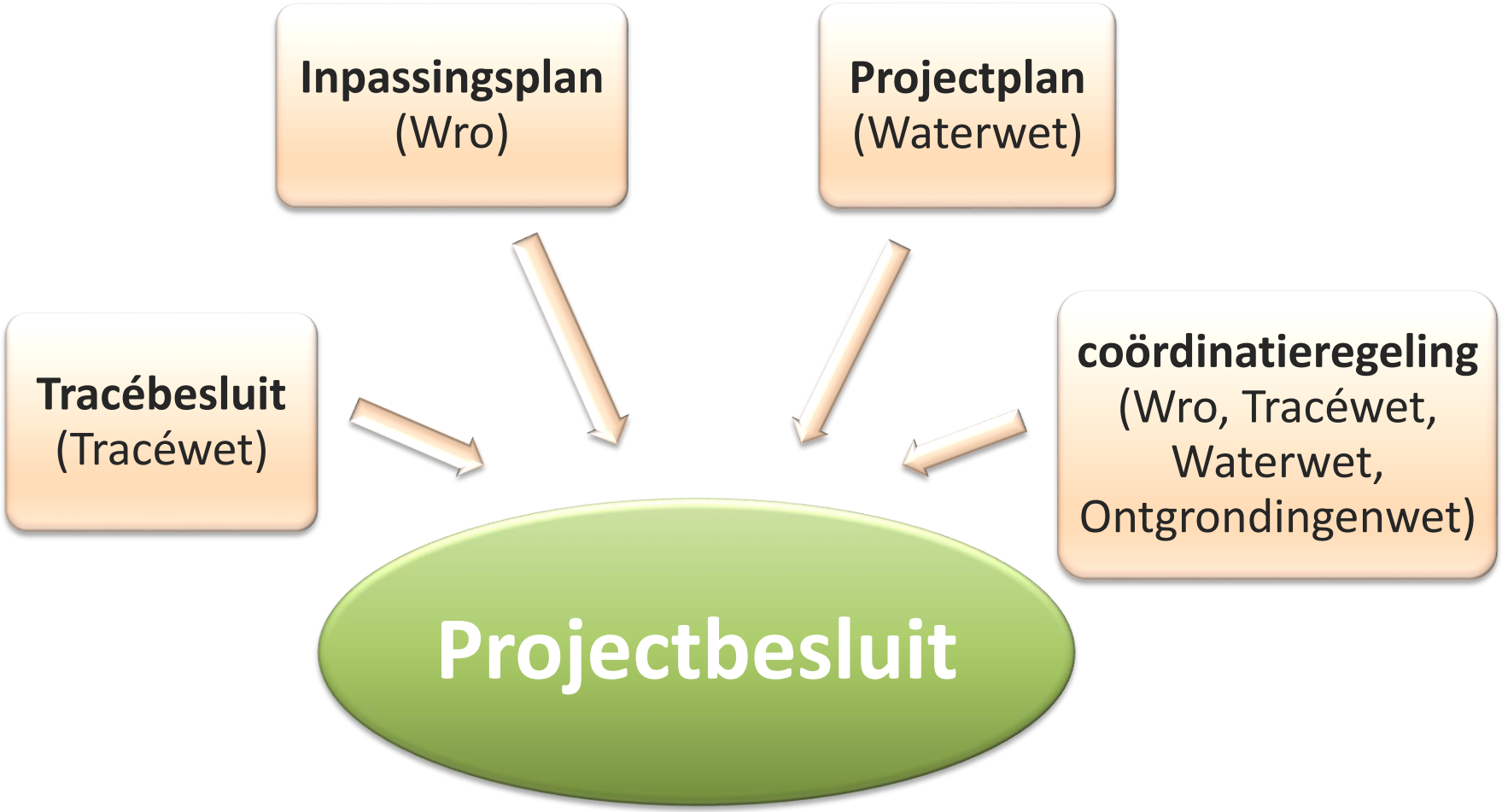

Wat zijn belangrijke kenmerken?

- wijzigt omgevingsplan (handhaving+toezicht bij gemeente)
- kan gelden als omgevingsvergunning (handhaving+toezicht bij BG)
- kan gelden als ander besluit
- komt tot stand na wettelijke procedure (projectprocedure)
- verplicht tot vroegtijdige participatie
- kortere beslistermijn bij bestuursrechter en beroep in 1 instantie

In het algemeen geldt:

handelen conform doelen wet

→ samenhangende afweging belangen

Wanneer is een projectbesluit verplicht?

bij aanleg en (bepaalde) wijzigingen van:

- auto(snel), spoor- en vaarwegen
- primaire waterkeringen
- produktie-installaties, landelijk hoogspanningsnet (Electriciteitswet)
- gastransportnetten, LNG-installaties (Gaswet)
- winning koolwaterstof, opslag bepaalde stoffen (Mijnbouwwet)

Projectbesluit is <u>mogelijk</u> bij:

- projecten met een waterschaps-, provinciaal of nationaal belang
- privaat initiatief van provinciaal of nationaal belang, waarbij private doelen en overheidsdoelen samenvallen

De projectprocedure

Waterschappen, provincies, rijk

Eventueel op privaat initiatief

De projectprocedure

Gemeentelijk project van publiek belang

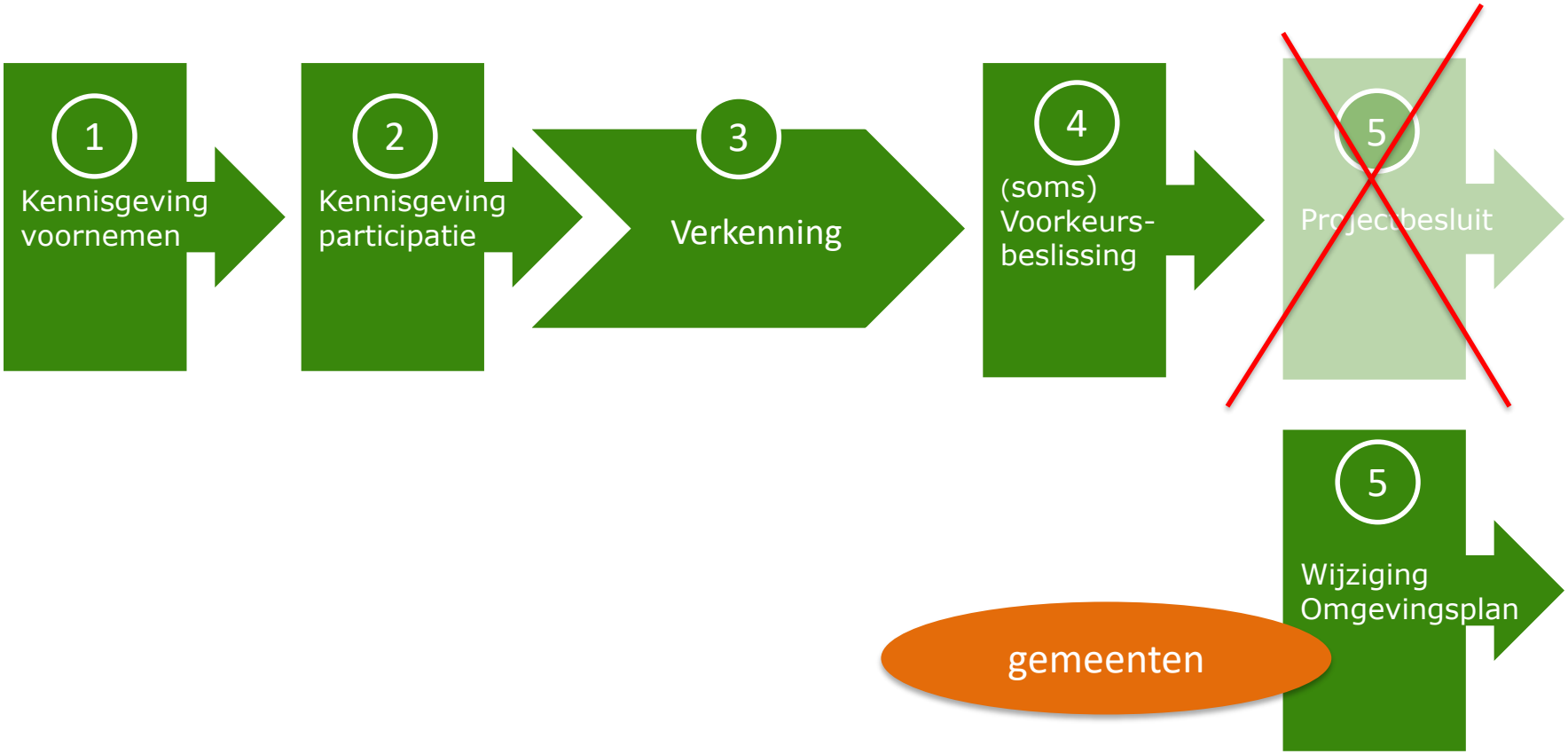

De projectprocedure

Bevat:

- opgave
- wijze waarop verkenning wordt uitgevoerd
- termijn verkenning
- uitgangspunten voor in beschouwing te nemen mogelijke oplossingen
- bevoegd gezag
- aanduiding wel/geen voorkeursbeslissing (soms verplicht)

De projectprocedure

Bevat:

- wie worden betrokken
- waarover
- wanneer
- rol bevoegd gezag en initiatiefnemer
- waar aanvullende info te vinden is

De projectprocedure

Verzamelen kennis en inzicht over:

- aard opgave
- relevante ontwikkelingen
- mogelijke oplossingen

→ indiener van een mogelijke oplossing (participant) kan bevoegd gezag vragen om onafhankelijk advies

→ bevoegd gezag besluit of de aangedragen oplossing in beschouwing wordt genomen

De projectprocedure

<u>Verplicht</u> bij aanleg of uitbreiding van auto/spoor/vaarwegen van nationaal belang.
Overige gevallen: facultatief.

Bevat:

- voorkeursoplossing bevoegd gezag (wel/geen project, combi, niks)
- verloop participatie
- resultaten verkenning (expliciet aandacht voor oplossingen van derden en evt adviezen daarover van deskundigen)

De projectprocedure

Bevat in ieder geval:

- beschrijving project
- permanente/tijdelijke maatregelen
- maatregelen ter compensatie van nadelige gevolgen
- resultaten verkenning, incl. verloop participatie

Bevat mogelijk:

- regels die omgevingsplan(nen) wijzigen
- omgevingsvergunning → **toezicht en handhaving**
- Bepaalde andere besluit

Waarom de projectprocedure?

- Eenvoud en overzicht door uniformering verschillende procedures
- Betere belangenafweging
- Snellere besluitvorming

Aan de slag met de Omgevingswet

2) Hoe hangt het projectbesluit samen met

1) Wet
   - andere kerninstrumenten
   - wettelijk traject
   - overgangsrecht
2) Digitaal Stelsel
3) Anders werken

Samenhang met andere kerninstrumenten-1

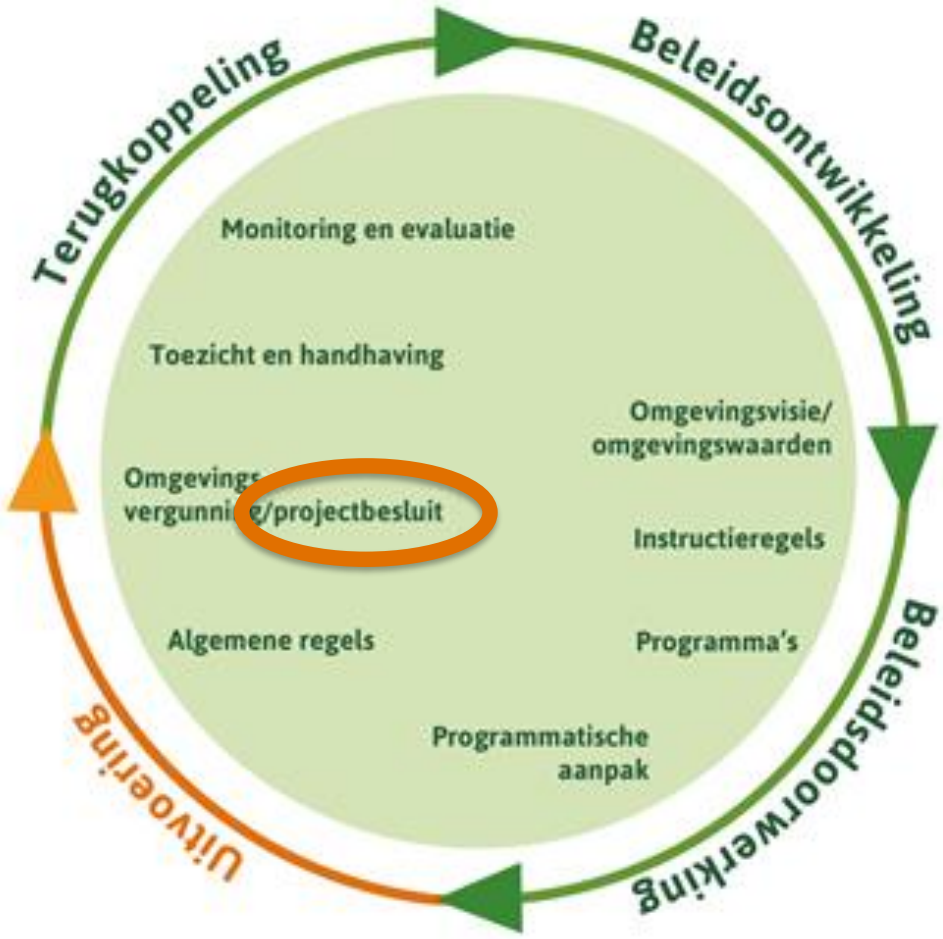

Samenhang met andere kerninstrumenten-2

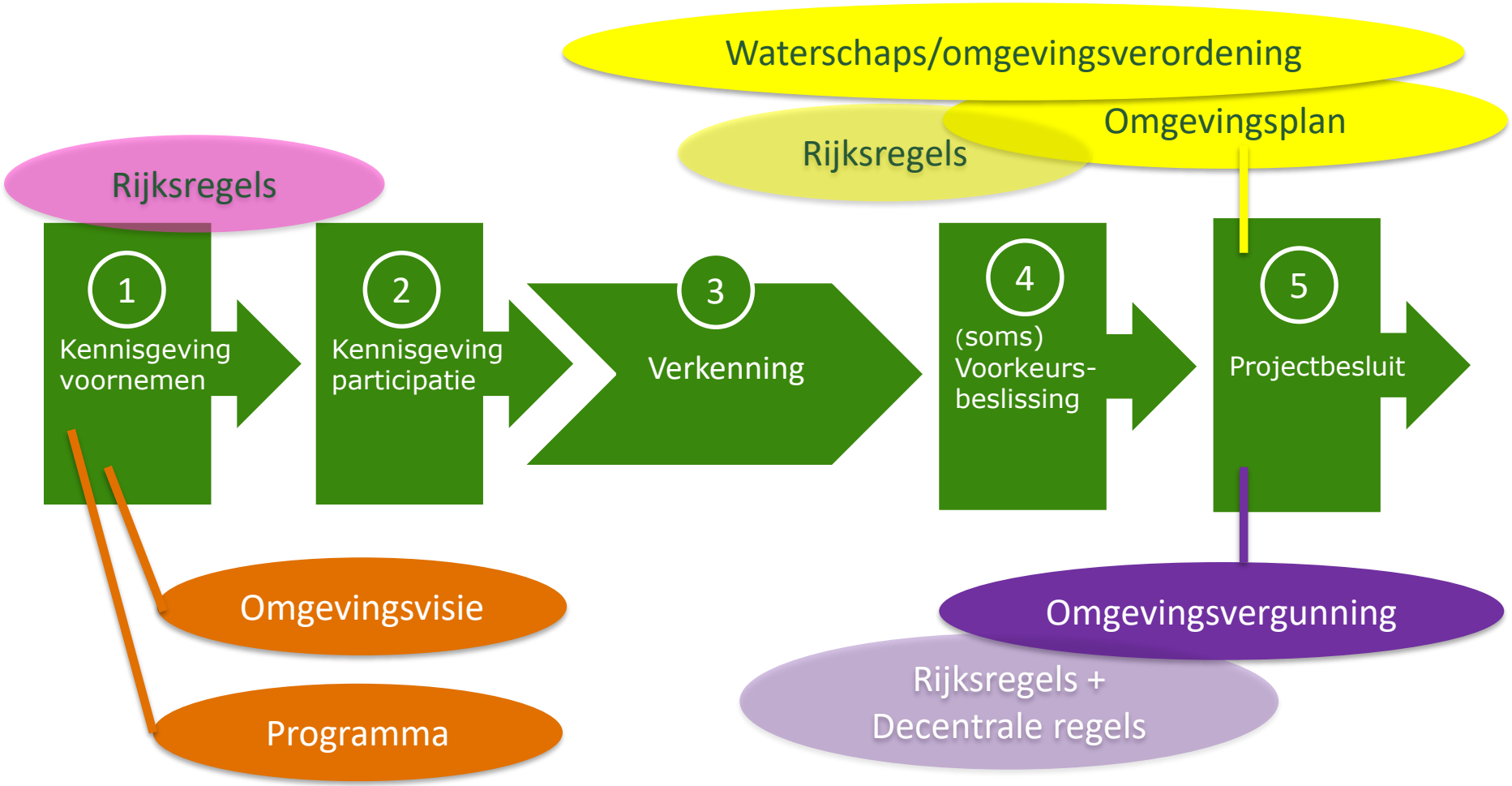

Samenhang met wettelijk traject

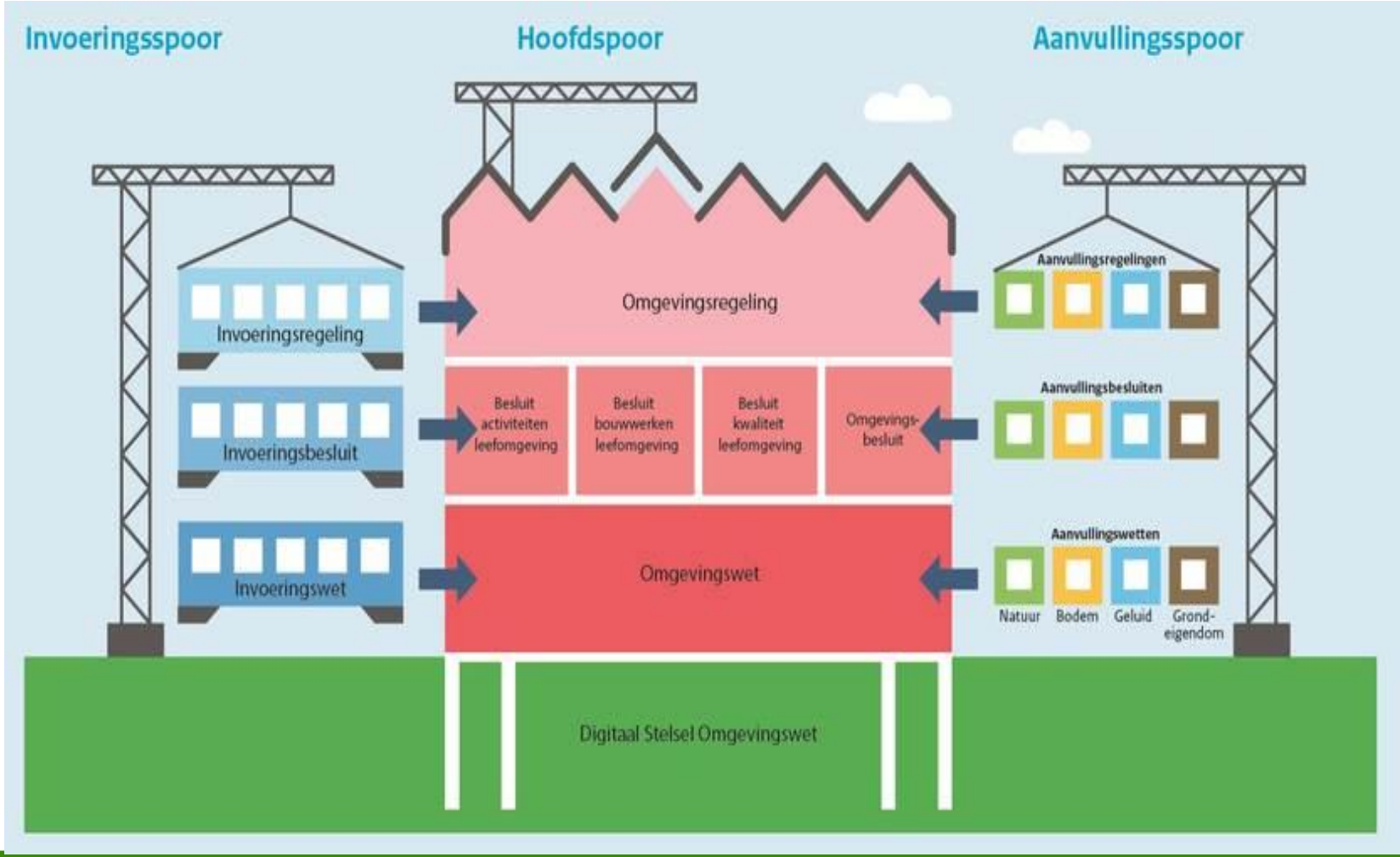

Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO)

Ontwikkeling van standaard (TPOD) voor publicatie van het projectbesluit

→ consultatie in 1e kwartaal 2019

→ relatie met standaard omgevingsplan

→ relatie met omgevingsvergunningen

RWS/ProRail: praktijkproef projectbesluit (= 1e keer projectbesluit)

Samenwerking mensen uit praktijk/juristen - ICT

→ **Hoe ziet je werkproces er straks uit?**

→ **Hoe kan digitalisering je daarbij helpen?**

→ **Wat willen gebruikers zien van het projectbesluit?**

Anders werken

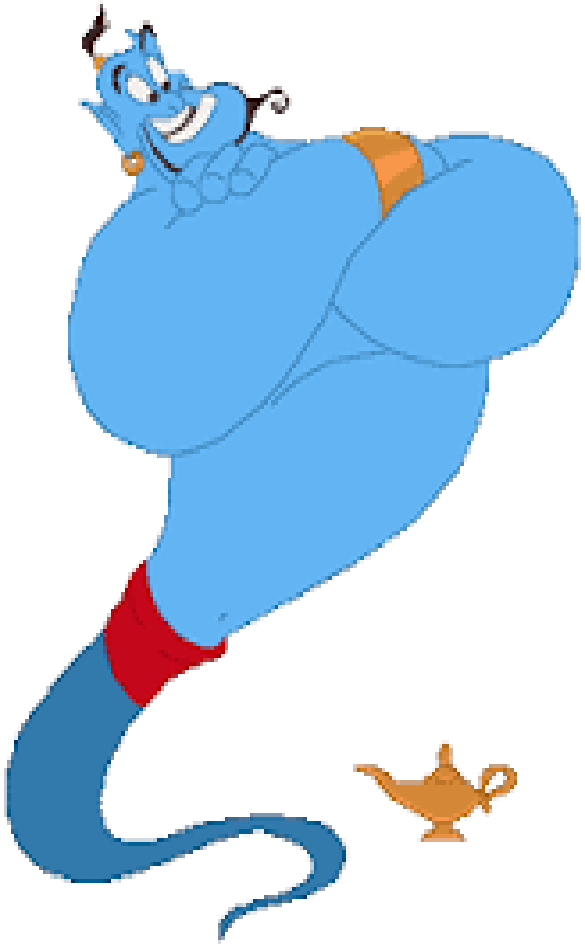

- samenhangend werken
- regionale samenwerking
- participatie
- veranderende rollen/competenties

- ***online cursus 'Anders werken door Omgevingswet' (gemeente-ambtenaren)***
- ***gespreksstarter veranderprofielen Omgevingswet***
- ***inspiratiegids participatie***

Aan de slag met de Omgevingswet

3) Wat verandert er t.o.v. huidige regelgeving?

Wat verandert er?

- Tracébesluit (Tracéwet), projectplan (Waterwet), inpassingsplan (Wro) → projectbesluit
- Eén procedure voor mogelijk maken projecten in fysieke leefomgeving
- Meer aandacht voor vroegtijdige participatie
- Projectbesluit
  - wijzigt omgevingsplan (handhaving/toezicht bij gemeente)
  - kan gelden als omgevingsvergunning (handhaving/toezicht bij BG)
  - kan gelden als ander besluit
- Kortere beslistermijn bij bestuursrechter en beroep in één instantie
- Samenhangende afweging van belangen

Ook een relevant instrument voor gemeenten om kennis van te nemen

Ook een relevant instrument voor mensen werkzaam bij Toezicht en handhaving

Veranderingen t.o.v. huidige wetgeving

Globaal enkele veranderingen met projectprocedure/besluit t.o.v.:

Tracébesluit (Tracéwet):

- Participatie in projectprocedure expliciet geregeld
- Projectbesluit wijzigt omgevingsplan direct indien nodig voor project
- Projectbesluit kan gelden als omgevingsvergunning of als ander besluit

Projectplan (Waterwet):

- Zie bij tracébesluit
- Verkenning is bij projectbesluit verplicht

Inpassingsplan (Wet Ruimtelijke Ordening):

- Zie hierboven
- Vaststelling projectbesluit ligt bij Gedeputeerde Staten

Overgangsrecht (globaal)

- Vanaf invoeringsdatum wet (1 jan 2021) over op projectprocedure en projectbesluit.
- Er geldt overgangsrecht voor projecten die in vergevorderd stadium zijn.

→ Als je nu start met voorbereiden tracébesluit, projectplan of inpassingsplan: volg zoveel mogelijk alvast de projectprocedure

Wijziging omgevingsplan

- Datum waarop het projectbesluit het omgevingsplan moet wijzigen,

  indien nodig voor uitvoering/in werking hebben/in stand houden project, wordt per Koninklijk Besluit bepaald (waarschijnlijk 2029). Daarvoor mag het.
- Als wijziging omgevingsplan nodig is, kan in de periode van overgangsrecht de benodigde aanpassing als omgevingsvergunning voor omgevingsplanactiviteit worden opgenomen.

Aan de slag met de Omgevingswet

4) Hoe kan ik me voorbereiden op de komst van het projectbesluit?

Aan de slag

Bevoegd Gezag

- Ga na welke kennis beschikbaar is en welke initiatieven er lopen
- Leer van en met anderen (pilots, leerkringen, praktijkproeven, ….)
- Doe een botsproef met een bestaand project
- Oriënteer je op inhoudelijke vragen als: hoe bepaal ik de straks de scope van mijn projectgebied ? Hoe bepaal ik mijn opgaven en uitgangspunten?
- Denk na over organisatorische vragen als bv: wat betekent de projectprocedure voor onze manier van werken?
- Richt verkenningen zoveel mogelijk nu al in volgens projectprocedure

Overige bestuursorganen

- Denk bv na over samenwerking met BG (bv bij formuleren opgave, adviseren bij omgevingsvergunning). Hoe ziet je rol eruit ihkv doelen Omgevingswet?

Aan de slag!

Info

www.aandeslagmetdeomgevingswet.nl (zoek op: projectbesluit of projectprocedure)

www.omgevingswetportaal.nl (wetsteksten)

Aanvullend:

- Eind april 2019 komt het rapport 'Verkenning Projectbesluit' uit. Dit rapport geeft kennis en handvaten voor mensen die in de praktijk met het instrument gaan werken.
- In 2e helft 2019 (sept?) komt er een interbestuurlijke bijeenkomst projectbesluit voor mensen die in d praktijk met het instrument aan de slag gaan of te maken krijgen.

→ Via website www.aandeslagmetdeomgevingswet.nl

vind je eind april meer info

Projectbesluit in Omgevingswetstelsel

Omgevingswet: afdeling 5.2

Omgevingsbesluit: hoofdstuk 5

Projectprocedure in Omgevingswet en Omgevingsbesluit (1)

	Wet	Omgevingsbesluit
Kennisgeving voornemen	Artikel 5.47: 1. Bevoegd gezag geeft kennis van het voornemen een verkenning uit te voeren 2. Bevoegd gezag geeft aan wel of geen voorkeursbeslissing te nemen 3. Een ieder heeft de gelegenheid mogelijke oplossingen voor te dragen 4. Bevoegd gezag geeft uitgangspunten voor het redelijkerwijs in beschouwing nemen van oplossingen	Artikel 5.2: 1. Inhoudseisen voor het voornemen 2. Wijze van kennisgeving (aansluiting bij de Awb)
Kennisgeving participatie	Artikel 5.47: • Betrekken burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen	Artikel 5.3: • Inhoudseisen voor de kennisgeving • Wijze van kennisgeving (vormvrij) • Benodigde informatie beschikbaar stellen
Verkenning	Artikel 5.48: • Inhoud van de verkenning • Advies onafhankelijke deskundige over voorgedragen mogelijke oplossingen (optioneel) • Beslissing bevoegd gezag of oplossing in beschouwing wordt genomen	-

Projectprocedure in Omgevingswet en Omgevingsbesluit (2)

	Wet	Omgevingsbesluit
Voorkeursbeslissing	Artikel 5.47: • Bevoegd gezag besluit tot wel of geen voorkeursbeslissing nemen (opgenomen in de kennisgeving voornemen) Artikel 5.49: • Inhoud van de voorkeursbeslissing	Artikel 5.4: • Verplichte voorkeursbeslissing bij bepaalde weg-, vaarweg- en spoorprojecten op rijksniveau Artikel 5.5: • Inhoud voorkeursbeslissing • Motivering participatie, waarbij voorgedragen oplossingen en advies onafhankelijke deskundige worden meegenomen
Projectbesluit	Artikel 5.51: • Motivering participatie, waarbij voorgedragen oplossingen en advies onafhankelijke deskundige worden meegenomen • Ook resultaten verkenning Artikel 5.52: • Het projectbesluit kan het omgevingsplan wijzigen en kan gelden als omgevingsvergunning en als ander besluit	Artikel 5.6: • Inhoudseisen projectbesluit Artikel 5.7: • Aanwijzing andere besluiten Artikel 5.8: • Advies en instemming andere besluiten

Bron: Omgevingsbesluit, Nota van toelichting (2018)

Beantwoording openstaande vragen

1) Wie is verantwoordelijk voor kennisgeving participatie?

Het bevoegd gezag voor het projectbesluit is verantwoordelijk voor de kennisgeving participatie. Dat is ook het geval als de initiatiefnemer en het bevoegd gezag verschillend zijn (bv bij aanleg windpark, waarbij doelen overheid samenvallen met doelen initiatiefnemer, en ministerie van Economische Zaken en Klimaat een projectprocedure opstart).

2) Is een zienswijze mogelijk op kennisgeving participatie?

Dit is niet wettelijk bepaald. Wel kun je als bevoegd gezag in de kennisgeving aangeven dat je samen met participanten verder invulling wilt geven aan hoe je de participatie inricht. En/of dat je ze bijvoorbeeld 6 weken geeft om hun suggesties n.a.v. de kennisgeving aan jou door te geven. Dit soort praktische invullingen zijn voorbeelden die goed aansluiten bij de bedoeling van de wet.

3) Wie is bevoegd gezag als een bestuursorgaan wil afwijken van voorbeschermingsregels op een omgevingsplan?

Dit ga ik nog na en komt t.z.t. op de site.

Achtergrondinfo: Provinciale Staten en Minister kunnen een voorbereidingsbesluit nemen. Het voorbereidingsbesluit wijzigt het omgevingsplan met voorbeschermingsregels. Gemeenten mogen dan geen regels stellen in het omgevingsplan die strijdig zijn met regels uit het voorbereidingsbesluit (Ow, art 4.16 en 4.19a). Waterschappen hebben die mogelijkheid niet, maar zouden in de praktijk wellicht de provincie hierom kunnen vragen. Op een voorbereidingsbesluit zijn geen zienswijzen mogelijk.

Het lijkt mij logisch dat degene die het voorbereidingsbesluit neemt, ook degene is die weer van die regels af kan wijken. Ik check dit nog.

4) Hoe werkt het straks met nadeelcompensatie/planschade als bevoegd gezag projectbesluit een omgevingsplan wijzigt?

Dit ga ik nog na en komt t.z.t. op de site.

Vraag niet beantwoord?

Heb je tijdens de sessie een vraag gesteld die ik tijdens de sessie niet heb beantwoord en die per abuis ook niet hierboven staat?

- Kijk op de website www.aandeslagmetdeomgevingswet.nl voor meer info over het projectbesluit.
- Eind april komt via die site een rapport beschikbaar dat antwoord geeft op vele vragen rondom het projectbesluit.
- Je kunt vragen ook stellen via deze link: https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/stel-vraag/. Alle vragen die daar binnenkomen worden geregistreerd en waar mogelijk (uiteraard!) beantwoord. Als er veel vragen over een bepaald onderwerp zijn, dan maakt dit duidelijk dat hier een grote informatiebehoefte zit, waar we breder actie op moeten nemen (bv door de informatie op de site te zetten)